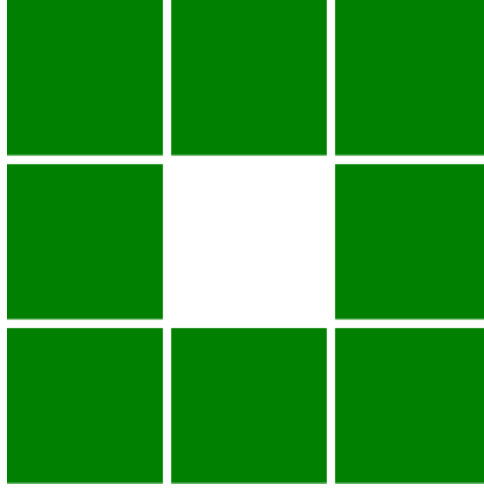


TMMOB ŐEHİR PLANCILARI ODASI
ŐEHİR VE BÖLGE PLANLAMA ÖĞRENCİLERİ
BİTİRME PROJESİ YARIŐMASI 2014-2015



BURSA İLİ YERLEŞME KADEMELERİ BAĞLAMINDA
SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİMİN PLANLANMASI

PROJE RAPORU

36428

İçindekiler

1.GİRİŞ	4
1.1.AMAÇ	4
1.2.KAPSAM.....	4
1.3.YÖNTEM.....	4
2.BURSA YERLEŞME KADEMELENMESİNİN BELİRLENMESİ.....	6
2.1.BURSA İLİ YERLEŞME KADEMELENMESİ	6
3. BURSA’NIN SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİMİ	7
3.1.ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM	7
3.2.SOSYAL SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM	9
3.3.EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM	10
4.SENTEZ ÇALIŞMASI	12
4.1.GÜÇLÜ-ZAYIF YÖN FIRSAT-TEHDİT.....	13
5.BURSA İLİ STRATEJİK YAKLAŞIMI	14
5.1.VİZYON	14
5.2.AMAÇ	15
5.3.AMAÇ-HEDEF-STRATEJİ-UYGULAMA	16
5.4. YAKLAŞIM.....	18
5.4.1.SEKTÖREL DAĞILIM VE PROJEKSİYON NÜFUS	19
5.4.2.ÖNERİ ULAŞIM SİSTEMİ.....	19
5.4.3.ÖNERİ KADEMELENME.....	20
6.KADEMESİ DÜŞÜK YERLEŞMELERE YÖNELİK SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM YAKLAŞIMI-DAĞ BÖLGESİ ..	21
7.KAYNAKÇA	23

HARİTA LİSTESİ

Harita 1:Kademelenme ve etki alanı teorileri	5
Harita 2:Bursa ili kademelenme ve etki alanı.....	6
Harita 3:Bursa ili kademelenme ve sürdürülebilir gelişim sentezi.....	12
Harita 4:Bursa İli yaklaşımı.....	18
Harita 5:Öneri ulaşım sistemi	20
Harita 6: Öneri kademelenme ve etki alanı	21
Harita 7: Dağ bölgesi Gelişim Eksenleri ve kimlikler	22

TABLO LİSTESİ

Tablo 1:DPT 1.,2.,3.,kademe yerleşme kriterleri (DPT, 1982, sy46)	6
Tablo 2: Bursa ili çevresel sürdürülebilirlik matrisi 1	7
Tablo 3:Bursa ili çevresel sürdürülebilirlik matrisi 2	8
Tablo 4: Sosyal sürdürülebilir gelişim martrisi 1.....	9
Tablo 5:Sosyal sürdürülebilir gelişim matrisi 2.....	10
Tablo 6 :Ekonomik sürdürülebilir gelişim matrisi	11
Tablo 7:6,5.,4., kademe yerleşmelerin GZTF'si.....	13
Tablo 8:3. ve 4. kademe yerleşmelerin GZTF'si	14
Tablo 9: Amaç-Hedef-Strateji 1	16
Tablo 10: Amaç-Hedef-Strateji 2.....	17
Tablo 11: Nüfus ve Sektörel Dağılım Projeksiyonu	19

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1:Yöntem şeması.....	4
Şekil 3:Bursa 2030 sektörel dağılım	19
Şekil 2:Bursa 2012 sektörel dağılım	19
Şekil 4:Dağ bölgesi Tarımsal örgütlenme.....	21

1.GİRİŞ

1.1.AMAÇ

Bursa İli'ndeki yerleşmelerin kademelenmelerinin incelenip sürdürülebilir gelişim çerçevesinde yerleşmelerin dengeli gelişiminin sağlanması yönünde analiz ve sentezinin yapılması amaçlanmaktadır.

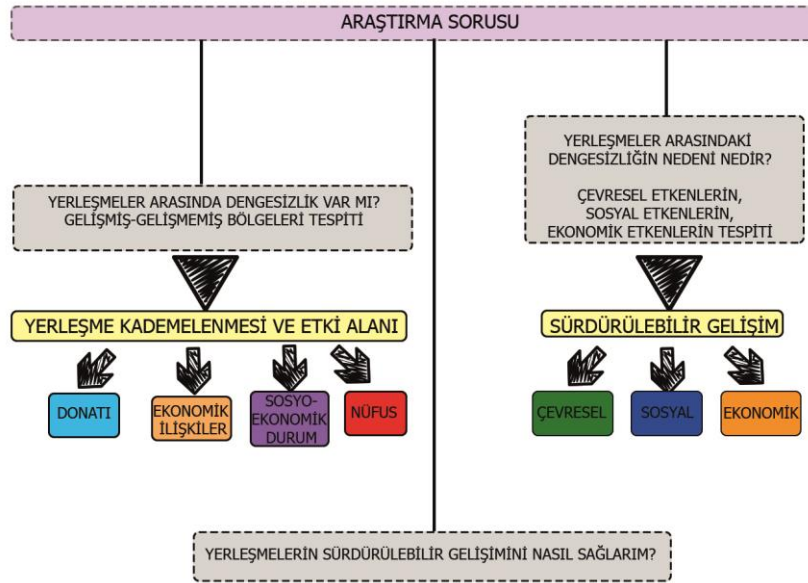
Anahtar Kelimeler; Sürdürülebilir gelişme, dengeli gelişme, yerleşmelerin kademelenmesi, yerleşme kademelenme teorileri, çevresel sürdürülebilirlik, ekonomik-sosyal sürdürülebilirlik

1.2.KAPSAM

“Yerleşmelerin kademelenmesi bağlamında sürdürülebilir gelişim” kapsamında üç araştırma sorusu belirlenmiştir.

- Yerleşmeler arasındaki dengesizliğin tespiti
- Yerleşmeler arasındaki dengesizliğin nedeni
- Yerleşmeler arasındaki dengenin sürdürülebilir gelişimle sağlanması

1.3.YÖNTEM



Şekil 1:Yöntem şeması

Yerleşmeler arasındaki kademelenme sorunun tespitini Devlet Planlama Teşkilatı'nın 1982 yılında hazırladığı “Türkiye merkezlerinin kademelenme” adlı çalışmasından yararlanılarak;

donatı,sosyo-ekonomik durum, nüfus, ekonomik ilişkiler analizi yapılarak Bursa'nın kademelenme ve etki alanı bulunmaya çalışılmıştır.

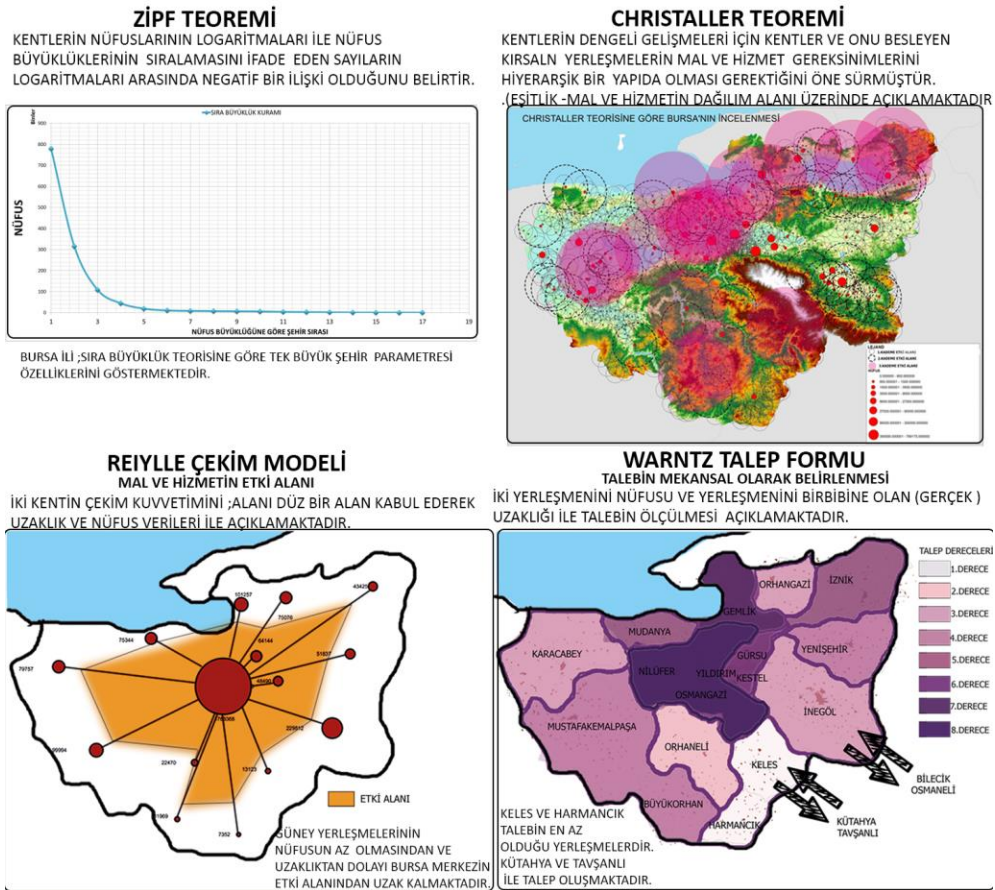
Sürdürülebilirliğin ölçülmesi için çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları incelenmiştir.

Birleşmiş Milletlerin belirlemiş olduğu sürdürülebilir kalkınma kriterleri ve ülkemizde DPT tarafından Yılmaz'ın 2012'de "Sürdürülebilir Kalkınma'nın Ölçülmesi Ve Türkiye İçin Yöntem Geliştirilmesi" adlı çalışmasında yapılan sürdürülebilir kalkınma ölçütleri karşılaştırılarak ve ilçeler bazında verilere ulaşılabildiği çerçevede Bursa için sürdürülebilir kalkınma kriterleri çıkarılarak oluşturulmuştur.

3. BURSA YERLEŞME KADEMELENMESİ

3.1. LİTERATÜR'DE KADEMELENME VE ETKİ ALANI TEORİLERİ

Literatürdeki yerleşme kademelenmesi ve etki alanı çalışmalarının Bursa İlinde uygulması harita 1'de gösterilmiştir.



Harita 1:Kademelenme ve etki alanı teorileri

2.BURSA YERLEŞME KADEMELENMESİNİN BELİRLENMESİ

Tablo 1’de yerleşme kademelenme kriterleri gösterilmiştir.

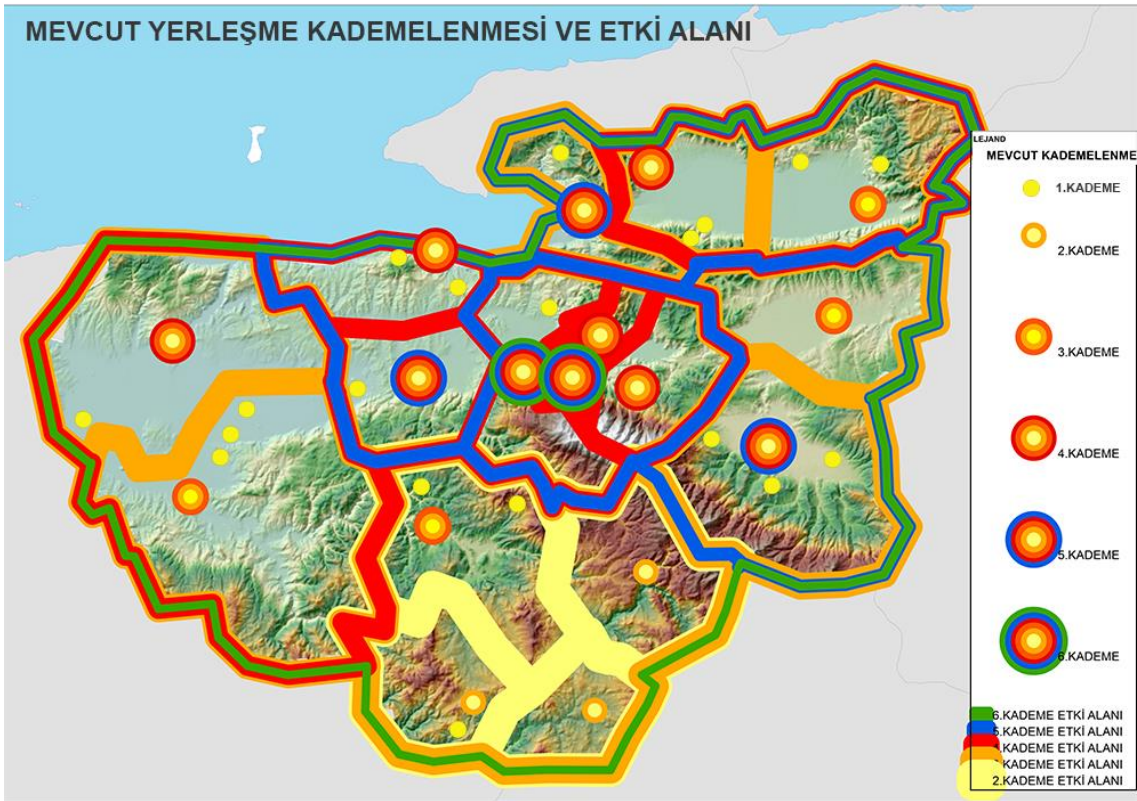
Tablo 1:DPT 1.,2.,3.,kademe yerleşme kriterleri (DPT, 1982, sy46)



4., 5., 6., ve 7., kademe merkezlerin belirlenmesinde kriter olarak sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri kullanılmıştır. Sosyo-ekonomik gelişmişliklerin arttığı yerlerde eğitim, sağlık, ticari ilişkiler ve ulaşım ilişkileri artmaktadır.

2.1.BURSA İLİ YERLEŞME KADEMELENMESİ

Yapılan analizler sonucunda mevcut kademelenme ve etki alanı Harita 2’de gösterilmiştir.



Harita 2:Bursa ili kademelenme ve etki alanı

Bursa'nın güney yerleşmeleri 2.kademe yerleşmelerin etkisi alanındadır. Diğer yerleşmeler 3.kademe yerleşmelerin etkisi alanındadır. Bursa'nın bütün yerleşmelerinde 5.kademe yerleşme etki alanına sahip değildirler. Güney yerleşmeleri kademelenme sorunu yaşamaktadır. Direk 6.kademe merkeze bağlanmaktadır.

3. BURSA'NIN SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİMİ

3.1.ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM

Tablo 2 ve tablo 3'te Bursa ili çevresel sürdürülebilirlik matrisi çıkarılmıştır.

Tablo 2: Bursa ili çevresel sürdürülebilirlik matrisi 1

İLÇE ADI	KIRILUK					GAZ EMİSYONLARI				YERLEŞİK ALAN								
	ATIK SU ARITMA TESİSİ VARLIĞI	SANAYİ ATIK ARITIMI	ATIK SU ARITMA TESİSİ PUANI	SU KIRILGI	KATI ATIK KIRILGI	HAVA KIRILGI	GÜR KIRILGI	KIRILUK TOPLAM PUAN	KONUT EMİSYON(TON)	SANAYİ EMİSYON(TON)	İSVERE EMİSYON(TON)	ULASIM EMİSYON(TON)	TOPLAM YERLEŞİK ALAN(HA)	YERLEŞİK ALAN YÜZLÜĞÜ 2006	YERLEŞİK ALAN ARTIŞI	KORUMA ALANLARINA YAPILAN HA	KORUMA ALANLARINA YAPILAN HA	
Büyükorhan	0	0	0	-2	-2	-1	-2	-7	44				28595	0.10	-0.02	0	0	
Gemlik	1	ARITILMIYOR	-1	-2	-1	-3	-4	-10	310				942936	0.84	-0.03	733.5	-1	
Görsu	1	52500	1	-2	-2	-3	-1	-6	540	150	2	1320	373394	0.13	0.07	168027.3	-2	
Harmanlık	0	0	0	-2	-2	-3	-1	-8	16				118756	0.04	-0.06	0	0	
Ineğöl	1	85000	1	-1	-2	-4	-2	-7	1086				1675704	0.18	0.01	1939	-1	
İznik	0	ARITILMIYOR	-1	-2	-1	-3	-1	-8	170				308	0.07	0.00	522	-1	
Karacabey	1	ARITILMIYOR	-1	-2	-1	-3	-1	-7	315				477294	0.11	0.10	642	-1	
Keleş	0	0	0	-2	-2	-3	-1	-8	22				389407	0.01	0.00	0	0	
Keşel	1	52500	1	-2	-2	-4	-2	-8	650	125	7	1420	476603	0.07	-0.02	333622.1	-4	
M.Kemalpaşa	0	2000	1	-2	-2	-1	-2	-6	369				597496	0.09	-0.02	834	-1	
Mudanya	1	ARITILMIYOR	-1	-2	-1	-3	-2	-8	205	5	1520	4050	368369	0.08	-0.01	0	0	
Niğifer	1	81792	1	-2	-2	-2	-3	-7	892	1650	43	10150	2899316	0.07	0.03	587	-1	
Orhaneli	0	0	0	-2	-1	-3	-1	-7	21				225335	0.04	-0.02	0	0	
Orhangazi	0	ARITILMIYOR	-1	-1	-2	-4	-1	-9	200				1530	443049	0.12	-0.03	5460	-1
Osmanгази	1	70000	1	-2	-1	-3	-2	-6	3220	1000	103	34400	3688239	135.00	0.10	1844119.5	-8	
Yenişehir	0	185	1	-2	-1	-3	-2	-7	250				1530	413284	0.69	0.00	905	-1
Yıldırım	1	ARITILMIYOR	0	-2	-1	-3	-4	-11	3654	70	38	11150	2458826	234.00	0.03	557.5	-1	
VAR.1	SANAYİ YOK	EN YÜKSEK KIRILUK:-4							HAVA KIRILUĞUNUN İŞLENDİĞİ İÇİN EMİSYON DEĞERLERİ PUANLANMAMIŞTIR.				0 HA. 0					
YOK	AYI ARITILMIYOR	EN DÜŞÜK KIRILUK:-1											1 HA. -150.000 HA ARASI:-1					
													150.000 HA - 300.000 HA ARASI:-2					
													300.000 HA - 600.000 HA ARASI:-3					
													1.800.000 HA - 2.100.000 HA ARASI:-8					

Tablo 3:Bursa ili çevresel sürdürülebilirlik matrisi 2

İLÇE ADI	TARIM				GÜBRE KULLANIMI				ORMAN				KIYI		ULAŞIM				GEVRESSEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PUANI	
	İŞLENEN TARIM ALANLARI (HA)	TARIM ALANLARI (HA)	TARIM ALANLARI (HA)	TARIM ALANLARI (HA)	KİMYASAL GÜBRE KULLANIMI (KG/YIL)	GÜBRE PUANI	KİMYASAL GÜBRE KULLANIMI (KG/YIL)	GÜBRE PUANI	KİMYASAL GÜBRE TOPLAMA PUANLAMA	ORMAN ALANI 1990	ORMAN ALANI 2006	KAYIP ORMAN ALANI	KAYIP ORMAN ALANI PUANLAMA	KIYI KALİTESİ	KIYI PUANLAMA	KARAYOLU	HAF. RAYL. SİSTEM	HAVA ULAŞIMI		DENİZ ULAŞIMI
Büyükdorhan	8747	7999	23137	23034	0.52	0	0.61	0	0	27532	27532	0	0	YOK	0	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Gemlik	9885	2121	17384	16962	9.84	-1	7.9	-2	-3	25819	25600	-219	-2	ORTA KALİTE	-1	VAR	YOK	YOK	VAR	1
Gürsu	4440	999	6127	6040	12.04	-2	3.36	-1	-3	5482	5346	-136	-1	YOK	0	VAR	VAR	YOK	YOK	1
Harmancık	10373	9453	13232	13152	1.22	0	0.6	0	0	24132	24140	8	1	YOK	0	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Ineğöl	24604	15636	48349	47315	9.35	-1	4.17	-1	-2	57892	58060	168	2	YOK	0	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Iznik	18908	5403	23884	23791	2.78	0	2.06	0	0	37651	37709	58	1	ORTA KALİTE	-1	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Karacabey	59434	56707	73671	72814	9.97	-1	3.65	-1	-2	33117	33350	233	2	ORTA KALİTE	-1	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Keleş	8896	6016	23391	23316	1.91	0	1.12	0	0	39762	39773	11	1	YOK	0	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Keşel	11014	6370	14208	13724	4.33	0	2.22	0	0	25364	25180	-184	-2	YOK	0	VAR	VAR	YOK	YOK	1
M.Kemalpaşa	17176	5491	66156	65698	4.21	0	1.73	0	0	89533	89458	-75	-1	YOK	0	VAR	YOK	YOK	VAR	1
Mudanya	52142	50121	27345	26858	4.8	0	2.52	0	0	8801	8710	-91	-1	İYİ KALİTE	1	VAR	YOK	YOK	VAR	1
Nilüfer	15028	11817	29286	26250	5.44	0	2.13	0	0	20764	20080	-684	-6	YOK	0	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Orhanlı	7835	5619	29977	29468	1.11	0	0.21	0	0	50614	50439	-175	-2	YOK	0	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Orhangazi	12491	2639	16333	16208	9.87	-1	3.88	-1	-2	17458	17191	-267	-3	İYİ KALİTE	1	VAR	YOK	YOK	YOK	0
Osmanlı	17126	7055	24817	19741	5.44	0	2.137	0	0	34386	34011	-375	-4	YOK	0	VAR	VAR	YOK	YOK	1
Yenişehir	30979	29602	49779	49264	11.21	-1	5.17	-1	-1	19640	19639	-1	-1	YOK	0	VAR	YOK	VAR	YOK	1
Yıldırım	1260	168	3736	3115	5.44	0	2.13	0	0	5768	5559	-209	-2	YOK	0	VAR	VAR	YOK	YOK	1
					0-5.85 ARASINDA:0	0	0-2.68 ARASI:0	0	0	228-114 HA ARASI:2										
					5.85-11.7 ARASI:1	0	2.68-5.36 ARASI:1	0	0	114-0 HA ARASI:1										
					11.7-17.55 ARASI:2	0	5.36-8.00 ARASI:2	0	0	0 (-114) HA ARASI:1										
					BURSA ORT:5.85		BURSA ORT:2.68			(-114) (-228) HA ARASI: -2										
										(-228) (-342) HA ARASI: -3										
										(-342) (-456) HA ARASI: -4										
										(-570) (-684) ARASI: -6										
										BURSA ORT=114										

3.2.SOSYAL SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM

Tablo 4 ve 5’de sürdürülebilir gelişim matrisi çıkarılmıştır.

Tablo 4: Sosyal sürdürülebilir gelişim matrisi 1

İLÇE ADI	NÜFUS					İSTİHDAM											OKUMA YAZMA ORANI PUANLAMA	OKUMA YAZMA ORANI	SEKTÖREL PUANLAMA	HİZMET ÇALIŞANI PUANLAMA	HİZMET ÇALIŞANI PUANLAMA	SANAYİ ÇALIŞANI PUANLAMA	SANAYİ ÇALIŞANI PUANLAMA	TARIM ÇALIŞANI PUANLAMA	TARIM ÇALIŞANI PUANLAMA	İŞSİZLİK ORANI PUANLAMA	İŞSİZLİK ORANI PUANLAMA	BAĞIMLI NÜFUS PUANLAMA	BAĞIMLI NÜFUS PUANLAMA			
	2012 NÜFUS	2012 NÜFUS YÖĞÜNLÜĞÜ	2012 KENT NÜFUSU	2012 KIR NÜFUSU	YÜZDE NÜFUS ARTIŞ HIZI	ŞEHİRLEŞME ORANI	2012 NÜFUS	2013 NÜFUS	2014 NÜFUS	2015 NÜFUS	2016 NÜFUS	2017 NÜFUS	2018 NÜFUS	2019 NÜFUS	2020 NÜFUS	2021 NÜFUS														2022 NÜFUS	2023 NÜFUS	2024 NÜFUS
Büyükorhan	11,969	32	2,954	9,015	-0,03	0,25	59,84	-1	1,97	1,00	84,26	-1,00	2,24	-1,00	13,50	-1,00	-3,00	75,65	-1,00	-3,00	1,00	-1,00	2,24	-1,00	13,50	-1,00	-3,00	75,65	-1,00	-3,00	1,00	-1,00
Gemlik	101,257	235	92,942	8,315	0,01	0,92	45,5	1	9,60	-1,00	40,66	1,00	19,57	1,00	39,77	1,00	3,00	93,01	1,00	3,00	1,00	19,57	1,00	39,77	1,00	3,00	93,01	1,00	3,00	1,00	19,57	1,00
Gürsu	64,144	255	61,364	2,780	0,05	0,96	49,67	1	10,14	-1,00	41,20	1,00	23,37	1,00	35,43	1,00	3,00	90,94	1,00	3,00	1,00	23,37	1,00	35,43	1,00	3,00	90,94	1,00	3,00	1,00	23,37	1,00
Harmancık	7,352	24	3,897	3,455	-0,03	0,53	54,31	-1	3,49	1,00	78,52	-1,00	6,43	-1,00	15,05	-1,00	-3,00	77,69	-1,00	-3,00	-1,00	6,43	-1,00	15,05	-1,00	-3,00	77,69	-1,00	-3,00	-1,00	6,43	-1,00
İnegöl	229,812	181	177,617	52,195	0,02	0,77	54,41	-1	5,24	1,00	47,22	1,00	28,46	1,00	24,31	1,00	3,00	91,30	1,00	3,00	1,00	28,46	1,00	24,31	1,00	3,00	91,30	1,00	3,00	1,00	28,46	1,00
İznik	43,425	75	22,507	20,918	-0,01	0,52	51	-1	3,87	1,00	77,39	-1,00	4,57	-1,00	18,04	-1,00	-3,00	88,42	-1,00	-3,00	-1,00	4,57	-1,00	18,04	-1,00	-3,00	88,42	-1,00	-3,00	-1,00	4,57	-1,00
Karacabey	79,757	62	55,264	24,493	0,00	0,69	51,34	-1	5,93	1,00	65,46	-1,00	12,24	-1,00	22,29	-1,00	-3,00	88,77	-1,00	-3,00	-1,00	12,24	-1,00	22,29	-1,00	-3,00	88,77	-1,00	-3,00	-1,00	12,24	-1,00
Keleş	13,876	28	3,570	10,306	-0,03	0,26	57,2	-1	1,48	1,00	87,43	-1,00	2,85	-1,00	9,72	-1,00	-3,00	83,77	-1,00	-3,00	-1,00	2,85	-1,00	9,72	-1,00	-3,00	83,77	-1,00	-3,00	-1,00	2,85	-1,00
Kestel	48,490	103	38,716	9,774	0,01	0,80	45,86	1	8,55	-1,00	46,12	1,00	27,71	1,00	26,17	1,00	3,00	91,69	1,00	3,00	1,00	27,71	1,00	26,17	1,00	3,00	91,69	1,00	3,00	1,00	27,71	1,00
M.Kemalpaşa	99,994	61	55,954	44,040	-0,01	0,56	51,08	-1	4,15	1,00	66,83	-1,00	11,61	-1,00	21,56	-1,00	-3,00	92,81	-1,00	-3,00	-1,00	11,61	-1,00	21,56	-1,00	-3,00	92,81	-1,00	-3,00	-1,00	11,61	-1,00
Mudanya	75,344	162	56,153	19,191	0,03	0,75	45,85	1	3,96	1,00	60,93	-1,00	10,59	-1,00	28,47	1,00	3,00	87,29	1,00	3,00	1,00	10,59	-1,00	28,47	1,00	3,00	87,29	1,00	3,00	1,00	10,59	-1,00
Niüfer	339,667	1143	325,901	13,766	0,06	0,96	45,02	1	12,48	-1,00	10,41	1,00	38,80	1,00	50,79	1,00	3,00	93,06	1,00	3,00	1,00	38,80	1,00	50,79	1,00	3,00	93,06	1,00	3,00	1,00	38,80	1,00
Orhaneli	22,470	38	7,546	14,924	-0,02	0,34	56,4	-1	2,41	1,00	77,23	-1,00	9,16	-1,00	13,61	-1,00	-3,00	83,40	-1,00	-3,00	-1,00	9,16	-1,00	13,61	-1,00	-3,00	83,40	-1,00	-3,00	-1,00	9,16	-1,00
Orhangazi	75,076	214	57,180	17,896	0,00	0,76	50,38	1	7,83	-1,00	52,43	1,00	20,06	1,00	27,51	-1,00	1,00	91,74	1,00	1,00	1,00	20,06	1,00	27,51	-1,00	1,00	91,74	1,00	1,00	1,00	20,06	1,00
Osmanгази	792,219	1143	778,843	13,376	0,01	0,98	45,02	1	12,48	-1,00	10,41	1,00	38,80	1,00	50,79	1,00	3,00	93,06	1,00	3,00	1,00	38,80	1,00	50,79	1,00	3,00	93,06	1,00	3,00	1,00	38,80	1,00
Yenişehir	51,837	70	31,643	20,194	0,00	0,61	50,25	1	3,86	1,00	70,81	-1,00	7,57	-1,00	21,62	-1,00	-3,00	88,75	-1,00	-3,00	-1,00	7,57	-1,00	21,62	-1,00	-3,00	88,75	-1,00	-3,00	-1,00	7,57	-1,00
Yıldırım	631,482	1143	629,961	1,521	0,02	1,00	45,02	1	12,48	-1,00	10,41	1,00	38,80	1,00	50,79	1,00	3,00	93,06	1,00	3,00	1,00	38,80	1,00	50,79	1,00	3,00	93,06	1,00	3,00	1,00	38,80	1,00
							BURSA ORT: %50,4		BURSA ORT: %6,47		BURSA ORT: -54,57		BURSA ORT: 17,81		BURSA ORT: 27,61		BURSA ORTALAMA %88,49		BURSA ORT: 88,49		BURSA ORT: 27,61		BURSA ORT: 17,81		BURSA ORT: 27,61		BURSA ORTALAMA %88,49		BURSA ORT: 88,49		BURSA ORT: 17,81	
							0-%6,47 ARASI :-1		0-%4,47 ARASI :-1		0-%54,57 ARASI :-1		0-%17,8 ARASI :-1		0-%27,6 ARASI :-1		%88,49 - %100 ARASI :-1		%0-88,49 ARASI :-1		%27,6-100 ARASI :-1		%17,8-100 ARASI :-1		%27,6-100 ARASI :-1		%88,49 - %100 ARASI :-1		%0-88,49 ARASI :-1		%17,8-100 ARASI :-1	

Tablo 5:Sosyal sürdürülebilir gelişim matrisi 2

İLÇE ADI	EĞİTİM								SAĞLIK			SOSYAL YAPI PUANLAMA
	İLKÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ	İLKÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ PUANLAMA	İLKÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ PUANLAMA	İLKÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ PUANLAMA	ORTAÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ	ORTAÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ	ORTAÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ PUANLAMA	ORTAÖĞRETİM ÖĞRETİM BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ PUANLAMA	10.000 KİŞİYE DÜŞEN YATAK SAYISI	10.000 KİŞİYE DÜŞEN DOKTOR SAYISI	SAĞLIK PUANLAMA	
Büyükorhan	24	19	-1	1	12	17	1	1	8	10	0	-2.00
Gemlik	24	34	-1	1	21	47	-1	-1	13	6	-2	0.00
Gürsu	29	42	-1	-1	18	36	1	1	0	2	-2	2.00
Harmancık	19	12	1	1	13	20	-1	1	14	10	0	-2.00
İnegöl	24	32	-1	1	26	41	-1	-1	17	10	0	0.00
İznik	22	23	1	1	21	30	-1	1	17	11	0	-2.00
Karacabey	23	30	-1	1	20	29	-1	1	19	9	-2	-4.00
Keleş	17	13	1	1	18	21	1	1	7	10	0	0.00
Kestel	21	20	1	1	24	37	-1	1	0	3	-2	4.00
M.Kemalpaşa	14	26	1	1	14	32	1	1	18	10	0	2.00
Mudanya	20	23	1	1	19	41	1	-1	6	5	-2	0.00
Nilüfer	16	26	1	1	13	29	1	1	23	9	0	8.00
Orhaneli	17	18	1	1	16	19	1	1	12	6	-2	-2.00
Orhangazi	21	26	1	1	20	36	-1	1	8	10	0	4.00
Osmanгази	24	46	-1	-1	19	46	1	-1	26	11	2	4.00
Yenişehir	22	22	1	1	25	29	-1	1	15	10	0	2.00
Yıldırım	26	51	-1	-1	48	28	-1	1	22	10	2	4.00
	TR ORT:22	TR ORT:36			TR ORT:19	TR ORT:39			BURSA ORT:20	BURSA ORT:10		
					ORT ÜZERİ :-1				TR ORT:26	TR ORT:17		
					ORT ALTI :1				ORT ÜZERİ :-1	ORT ALTI :-1		

3.3.EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM

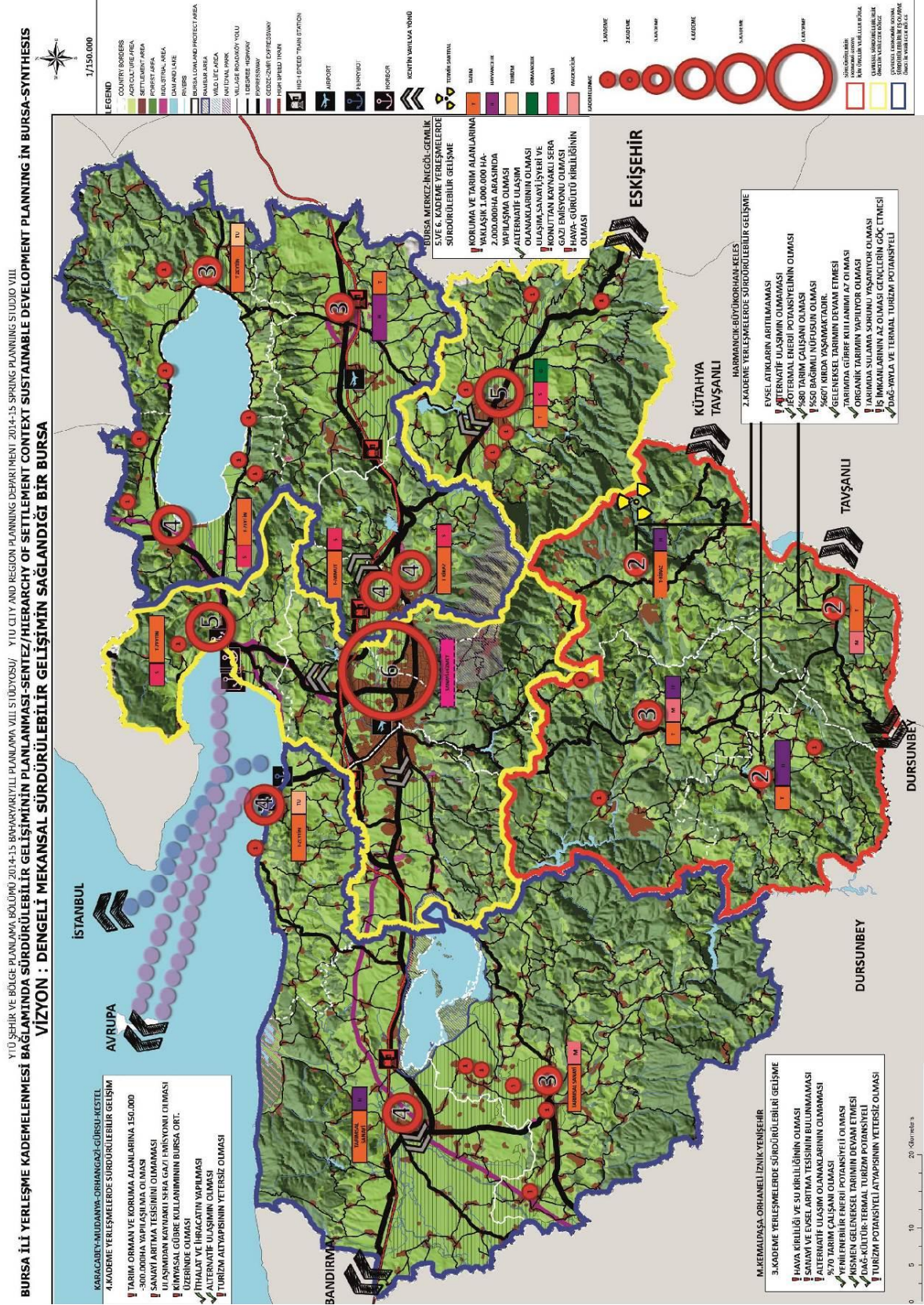
Tablo 6'da sürdürülebilir gelişim matrisi gösterilmektedir.

Tablo 6 :Ekonomik sürdürülebilir gelişim matrisi

İLÇE ADI	EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM										ÜNİVERSİTE	EKONOMİK SÜRD. PUAN	
	GELİR					ENERJİ							TARIM
2004 YILI GELİR DURUMU	GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILAY A GÖRE PUANLAMA	BURSA ENERJİ KULLANIMI	KİŞİ BAŞI ENERJİ TÜKETİMİ	ENERJİ TÜKETİMİ PUANLAMA	BİOGAZ	JEO	HES	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN İŞLENEN TARIM ARAZİSİ(HA)	TARIM ARAZİSİ PUANLAMA	KİŞİ BAŞI ÖRGÜTLE NME DÜZEYİ	TOPLAM ÖRGÜTLE NEN KİŞİ SAYISI	ÜNİVERSİTE VARLIĞI	
Büyükorhan	17442	-1	194125.56	16.21902916	1	VAR		0.66831	6	0.078202	936	1	7
Gemlik	1423043	33	566915.39	5.59877727	0			0.020947	0.02	0.01033	1046	1	34
Gürsu	7836	-1	195266.81	3.044194469	0			0.015574	0.01	0.008762	562	-1	-2
Harmanlık	32353	-1	145325.58	19.76680903	-1	VAR		1.285773	12	0	0	1	11
İnegöl	144038	26	572303.995	2.4903138	0	VAR	VAR	0.068038	0.06	0.01922	4417	1	27
İznik	65369	1	180922.29	4.166316408	0			0.124421	1	0.061278	2661	1	3
Karacabey	118597	2	294193.96	3.68862871	0	VAR		0.710997	7	0.037414	2984	1	10
Keleş	49329	1	737489.34	53.14855434	-3	VAR	VAR	0.433554	4	0.061978	860	1	3
Kestel	7624	-1	556161.17	11.46960549	1		VAR	0.131367	1	0.046649	2262	-1	0
M.Kemalpaşa	97761	2	1848207.88	18.48318779	-1	VAR	VAR	0.054913	0.5	0.045963	4596	1	3
Mudanya	2350936	57	199795.52	2.651777447	0			0.665229	6	0.041622	3136	1	64
Nilüfer	436056	10	396302.41	1.16673804	0			0.03479	0.3	0.003327	1130	1	11
Orhaneli	416778	10	2638955.93	117.4435216	-7	VAR	VAR	0.250067	2	0.002448	55	1	6
Orhangazi	7208	-1	419568.14	5.588578774	0	VAR	VAR	0.035151	0.3	0.004329	325	1	1
Osmanlı	436056	10	419568.14	0.529611307	0			0.008905	0.08	0.004329	325	1	11
Yenişehir	69916	1	1036628.21	19.99784343	-1	VAR	VAR	0.571059	5	0.050061	2595	1	6
Yıldırım	439056	11	425790.99	0.674272568	0			0.000266	0.002	0.000344	217	1	12

4.SENTEZ ÇALIŞMASI

Yerleşmelerin kademelenmeye bağlı sürdürülebilir gelişimi harita 3'te gösterilmektedir.



Sentez çalışmasında yerleşmelerin sorunları, potansiyelleri, geçim kaynakları verilmiş ve gelişme türleri belirlenmiştir. Bunlar;

- Sosyal ve Ekonomik Sürdürülebilir Gelişim Öncelikli Olan Yerleşmeler
- Sosyal –Ekonomik –Çevresel Sürdürülebilir Gelişimi Eşit şekilde Müdahale Edilecek Yerleşmeler
- Çevresel Sürdürülebilirliği öncelikli olan yerleşmeler

4.1.GÜÇLÜ-ZAYIF YÖN FIRSAT-TEHDİT

Tablo 7 ve tablo 8’de Güçlü-Zayıf Yön Fırsat-Tehdit gösterilmiştir.

Tablo 7:6,5,4., kademe yerleşmelerin GZTF’si

	GÜÇLÜ YÖN	ZAYIF YÖN	FIRSAT	TEHDİT
6. KADEME YERLEŞME	ARITMA TESİSİ VARLIĞI	HAVA KİRLİLİĞİ VE GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİNİN YOĞUNLAŞMASI	OTOYOLUN GEÇMESİYLE İSTANBUL-BURSA ARASI MESAFENİN AZALIYOR OLMASI EKONOMİK YÖNDEN GELİR GETİRİCEK OLMASI	YERLEŞMENİN OVA KORUMA ALANLARI ÜZERİNE YAYILIYOR OLMASI
	SAĞLIK HİZMETLERİNİN GELİŞMİŞ OLMASI	İLÖĞRETİM(47 KİŞİ) VE ORTAÖĞRETİM(42 KİŞİ) KİŞİBAŞI DERSLİK STANDART(İ=36,O=39)YÜKSEK	HIZLI TREN HATTININ OLMASI SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIMIN OLMASI VE ANKARA İLE BURSA ARASINDAKİ İLİŞKİYİ GÜÇLENDİRECEK OLMASI	
	ÜNİVERSİTE ANA KAMPÜSLERİNİN BULUNMASI	SANAYİ TESİSLERİNİN ARITILMAMASINA BAĞLI SU KAYNAKLARININ KİRLİLİĞİ		
5. KADEME YERLEŞME	ATISU ARITMA TESİSİNİN BULUNMASI	GEMLİK’TE LOJİSTİK MERKEZ OLMASINDAN DOLAYI GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİNİN OLMASI	DENİZ YOLU ULAŞIMININ OLMASI	ZEYTİNCİLİK ALANLARIN YASALARLA YAPILAŞMAYA AÇILMASI
	ÜNİVERSİTE’NİN VARLIĞI	İNEGÖL SANAYİNİN YANLIŞ YER SEÇMESİNDEN DOLAYI OLUŞAN	ORMAN ALANLARININ VARLIĞI	
	GSMH GELİR ORANIN 30 KATI OLMASI	İNEGÖL OVAYA DOĞRU YAYILMASI		GEMLİK KENTİ FAY HATTININ ÜZERİNDE YERSEÇMİŞ OLMASI
	KIRSALA HİZMET EDEN ARA KADEME YERLEŞMENİN BULUNMASI	GEMLİK’TE GEMİLERDEN DOLAYI OLUŞAN DENİZ KİRLİLİĞİ	GEMLİK DENİZ YERLEŞMELERİNİN OLMASI VE DENİZ TURİZMİ OLARAK DEĞERLENDİRİLEBİLMESİ	
JEOTERMAL ENERJİNİN BULUNMASI	GEMLİK İLKÖĞRETİM DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISININ BURSA’DAN YÜKSEK OLMASI (B=36,G=42)			
4. KADEME YERLEŞME	ATISU ARITMA TESİSİNİN BULUNMASI	GÜRSU-KESTEL’DE ÜNİVERSİTE’NİN BULUNMASI	GÜRSU VE KESTEL’İN MERKEZ YERLEŞMEYE YAKIN OLMASI	GÜRSU KESTEL,KARACABEY VE ORHANGAZI’NIN OVA KORUMA ALANLARI ÜZERİNDE YAYILIYOR OLMASI
	GÜRSU VE KESTEL’DE SANAYİ ATIKLARININ ARITILYOR OLMASI	GÜRSU VE KESTELDE HAVA KİRLİLİĞİNİN YOĞUNLAŞMASI	GÜRSU VE KESTEL’İN TARIM ÜRÜNLERİNİ İHRAC EDEBİLİYOR OLMASI	
	TARIM LOKASYONUN YÜKSEK OLMASI	GÜRSU VE KESTELDE SAĞLIK HİZMETİNİ BURSA MERKEZDEN YAPIYOR OLMASI		ZEYTİNCİLİK ALANLARIN YASALARLA YAPILAŞMAYA AÇILMASI
	GÜRSU-KESTEL DAĞ TURİZMİ POTANSİYELİNİN OLMASI	MUDANYA TURİZM ALTYAPISININ YETERSİZ OLMASI (OTEL,BİLGİLENDİRME)	HIZLI TREN HATTININ OLMASI SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIMIN OLMASI VE ANKARA İLE KARACABEY ARASINDAKİ İLİŞKİYİ GÜÇLENDİRECEK OLMASI	
	GÜRSU VE KESTEL’DE ALTERNATİF ULAŞIMIN OLMASI	KARACABEY TARIM ALANLARINDA GÜBRE KULLANIMINA YÖNELİK TOPRAK KİRLİLİĞİNİN OLMASI	MUDANYA’DA BUDO OLMASI GÜNÜBİRLİK İSTANBUL’DAN MUDANYA’YA ERİŞİLEBİLİR OLMASI	
KARACABEY’DE TARIMA YÖNELİK SANAYİNİN GELİŞMİŞ OLMASI	ORHANGAZI EVSEL ARITMA TESİSİNİN BULUNMAMASI KARSAK DERESİNE BOŞALTIYOR OLMASI	ÖZEL HAYVANLARIN YETİŞTİRİLMESİ(AT,KEKLİK,SÜLÜN)	ULAŞIM PROJESİ İLE TARIM ALANLARININ TAHRİBATI	

Tablo 8:3. ve 4. kademe yerleşmelerin GZTF'si

	GÜÇLÜ YÖN	ZAYIF YÖN	FIRSAT	TEHDİT	
3. KADEME YERLEŞME	ZEYTİNCİLİĞİN YAPILIYOR OLMASI	GÖL KİRLİLİĞİNDEN DOLAYI BALIKÇILIĞIN AZALMASI	HIZLI TREN HATTININ OLMASI SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIMIN OLMASI VE ANKARA İLE YENİŞEHİR ARASINDAKİ İLİŞKİYİ GÜÇLENDİRECEK OLMASI	ZEYTİNCİLİK ALANLARIN YASALARLA YAPILAŞMAYA	
	ÜNİVERSİTE VARLIĞI	İZNİK'TE ARITMA TESİSİN BULUNMAMASI			
	İZNİK-KÜLTÜR-DOĞA VE TERMAL TURİZM POTANSİYELİNİN OLMASI	TURİZM ALTYAPISININ YETERSİZ OLMASI (OTEL,BİLGİLENDİRME)			
		SULAMA OLANAKLARININ YETERSİZ OLMASI			
	TARIMA YÖNELİK SANAYİNİN GELİŞMİŞ OLMASI	SANAYİ ATIKLARININ ARITILMIYOR OLMASI			
	SAĞLIK STANDARTLARININ BURSA'NIN ÜSTÜNDE OLMASI	MKEMALPAŞA'DA KALİFİYE ELEMAN SORUNUN OLMASI			
	KIRSAL YERLEŞMELERİN EN FAZLA OVADA BULUNMASI,ARA KADEME YERLEŞMELERİN OLUŞMASI	YENİŞEHİR'DE KOOPERATİFLERİN SORUNU			
ÜNİVERSİTE'NİN VARLIĞI	SAĞLIK DONATILARI STANDARTININ BURSA GENELİ'NE GÖRE DÜŞÜK OLMASI- TEMEL SAĞLIK HİZMETİNİ YERLEŞMELERİNDE ALIRKEN DİĞER SAĞLIK HİZMETLERİ İÇİN MERKEZ İLÇEYE GİTMEK ZORUNDA KALMALARI	JEOTERMAL KAYNAKLARIN OLMASI	RAMSAR GÖLÜ'NÜ EVSEL ,SANAYİ VE TARIMSAL GÜBRE KULLANIMI İLE KİRLENİYOR OLMASI		
ORGANİK TARIM YAPILMASI	TOPOGRAFYA'NIN ENGEBELİ OLMASI,DİĞER İLÇELER İLİŞKİSİNİ AZALTMAKTADIR.				
DİĞER İLÇELERE GÖRE ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ EN YÜKSEK YERLEŞMELERİN OLMASI	NÜFUS ARTIŞ HIZININ -0,03				
	KIRSAL NÜFUS ARTIŞ HIZININ -0,08 OLMASI				
ORGANİK TARIM YAPILMASI	HARMANCIKTA KOOP SORUNUN OLMASI			BÜYÜKŞEHİR YASASI İLE HİZMETİN ARTTIRILMASI	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE SINIRLARINA GİRMESİYLE GİDERLERİNİN DAHA FAZLA ARTACAK OLMASI
ÜNİVERSİTE'NİN VARLIĞI	ARITMA TESİSİN BULUNMAMASI				
GELENEKSEL TARIM YÖNTEMLERİNİN DEVAM ETMESİ					
DAĞ TURİZMİ POTANSİYELİNİN OLMASI			KELES'TE TERMİK SANTRAL YAPIMINA BAĞLI 15 KÖYÜN BOŞALTILMASI		

5.BURSA İLİ STRATEJİK YAKLAŞIMI

5.1.VİZYON

“Yerleşme kademelenmesi bağlamında sürdürülebilir gelişimin planlanması” adlı projenin vizyonu; “Dengeli sürdürülebilir gelişimin sağlandığı bir ;Bursa”dır.

5.2.AMAÇ

Öncelikli olarak 2. ve 3. Kademe yerleşmelerde;

Ekonomik sürdürülebilir gelişimde öncelikli olan yerleşmelerde ;(kırmızı renkli alan)

- Kırsal yaşamın sürdürülebilmesi ve kırsal kalkınmanın sağlanması
- Yenilenebilir enerji kullanımının sağlanması
- Sosyal ve teknik altyapı eksikliğinin giderilmesi
- Çevre kirliliğinin önlenmesi

Öncelikli olarak 3. ve 4. Kademe yerleşmelerde; alan)

Ekonomik,sosyal ve çevresel gelişimi öncelikli olan yerleşmelerde;

- Çevresel kirliliğin önlenmesi
- Yenilenebilir enerji kullanımının sağlanması
- Ekonomik aktivitelerin geliştirilmesi ve yerel potansiyellerin kullanılması

Öncelikli olarak 5. Ve 6. Kademe yerleşmelerde;

Çevresel sürdürülebilir gelişimi öncelikli olan yerleşmelerde;

- Çevresel kirliliğin önlenmesi
- Yenilenebilir enerji kullanımının sağlanması
- Ekonomik aktivitelerde sürdürülebilirliğin artırılması
- Sosyal altyapı eksikliğinin giderilmesi

5.3.AMAÇ-HEDEF-STRATEJİ-UYGULAMA

Tablo 9 ve tablo 10'da amaç-hedef-strateji ve uygulama gösterilmiştir.

Tablo 9: Amaç-Hedef-Strateji 1

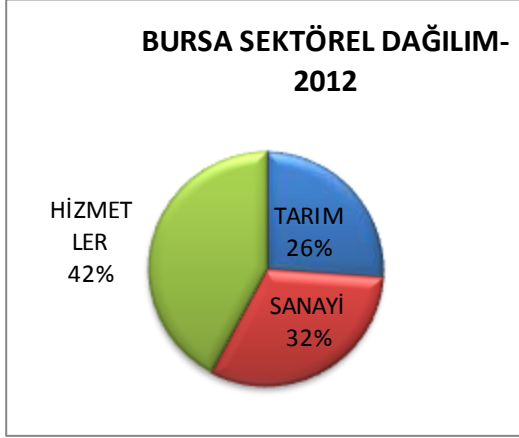
AMAÇ	HEDEF	STRATEJİ	UYGULAMA	AKTÖR	ETAPLA MA			
KIRSAL YAŞAMIN SÜRDÜRÜLEBİLME ESİ VE KIRSAL KALKINMA (1)	EKONOMİK AKTİVİTE ÇEŞİTLİLİĞİ OLUŞTURMAK	1.1	TURİZM VE TARIM ÇİFTLİKLERİN KURULMASI	1.1.A	TATUTA ÇİFTLİKLERİNİN KURULMASI	1.1.A.A	GENÇ TUR BELEDİYE KALKINMA AJANSI	5 YILLIK
			ORGANİK TARIMIN ARTTIRILMASI	1.2.A	ORGANİK TARIM ÜZERİNE KOOPERATİFLERİN OLUŞTURULMASI VE PAZARLARIN OLUŞTURULMASI	1.2.A.A	TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI KOOPERATİFLER MESLEK YÜKSEK OKULLARI YEREL YÖNETİM	5 YILLIK
					SOĞUK HAVA DEPOLARININ OLUŞTURULMASI	1.2.A.B	TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI KOOPERATİFLER ÖZEL ŞİRKETLER	5 YILLIK
					MARKAŞMA VE PAKETLEME SİSTEMLERİNİN OLUŞTURULMASI	1.2.A.C	TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI KOOPERATİFLER ÖZEL ŞİRKETLER	10 YILLIK
	TARIMSAL VE HAYVANSAL ÜRETİMİN ARTTIRILMASI	1.2.	TARIMSAL AKTİVİTENİN ARTTIRILMASI	1.2.B	SÖZLEŞMELİ TARIMIN GELİŞTİRİLMESİ VE İŞLEYEN VERİMLİ DÜZGÜN BİR YAPIYA KAVUŞMASI İÇİN KURULACAK BİR KONSEYİN, BİRLİK VE KOOPERATİFLERİN BİRLİKTE ÇALIŞMASI	1.2.B.A	TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI KOOPERATİFLER ÖZEL ŞİRKETLER	10 YILLIK
					SULAMA ALANLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ	1.2.B.B	TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI KOOPERATİFLER ÖZEL ŞİRKETLER ORMAN VE SU İŞLERİ	5 YILLIK
					SULAMA SORUNU YAŞANAN YERLEŞMELERDE BARAJLARIN YAPILMASI	1.2.B.C	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI	5 YILLIK
					ZEYTİN DEPOLAMA VE PAKETLEME TESİSLERİNİN OLUŞTURULMASI VE GELİŞTİRİLMESİ	1.2.B.D		
					VERİMSİZ TOPRAK ALANLARINA MİRACLE TOPRAKSIZ TARIMIN YAPILMASI İÇİN SERA ALANLARININ OLUŞTURULMASI	1.2.B.E	TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BANKALAR	5 YILLIK
					SÜT ÜRETİM TESİSLERİNİN KURULMASI	1.2.B.F	KOOPERATİFLER	5 YILLIK
YENİLENEBİLİR ENERJİ KULLANIMININ SAĞLANMASI(2)	ALTERNATİF ENERJİ KULLANIMI YAYGINLAŞTIRMAK	2.1	ENERJİ TESİSLERİNİN KURULMASI	2.1.A	ORGANİK ATIKLARIN TOPLANMASININ SAĞLANMASI VE YEREL HALKA ENERJİNİN VERİLMESİ VE KOMPOSTUNU TOPRAKTA DEĞERLENDİRİLMESİ	2.1.A.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	10 YILLIK
			DESTEKLERİN SAĞLANMASI	2.1.B	BİNALARDA GÜNEŞ ENERJİ SİSTEMLERİ DESTEKLENMESİ	2.1.B.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	5 YILLIK
					KAMU BİNALARININ 0 ENERJİ SİSTEMLERİ İLE YAPILMASI	2.1.B.B	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	5 YILLIK
					JEOTERMAL ENERJİYİ SERA ALANLARININ ISITILMASINDA KULLANILMASI KONUSUNDA DESTEKLENMESİ	2.1.B.C	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI	10 YILLIK

Tablo 10: Amaç-Hedef-Strateji 2

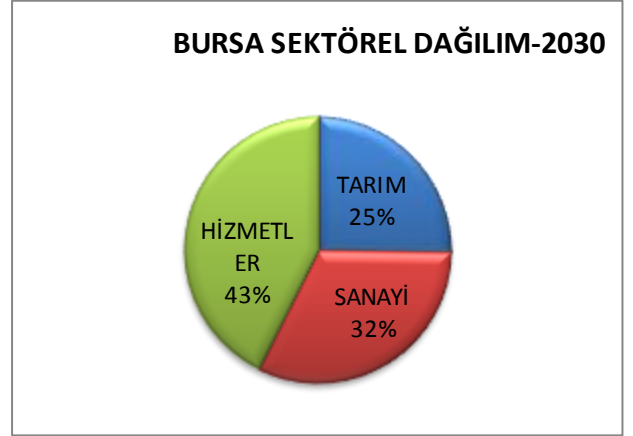
ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ(3)	SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ	3.1	KATI ATIK VE SIVI ATIKLARIN TOPLANMASI	3.1.A	DÜZENLİ OLARAK ÇÖPLERİN METAL,PLASTİK ,KAĞIT ,CAMLARIN TOPLANMASI VE GERİ DÖNÜŞÜM TESİSLERİNE GÖNDERİLMESİ	3.1.A.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BUSKİ	5 YILLIK	
			EVSEL VE SANAYİYE BAĞLI ATIKSU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ	3.1.B	ARITMA TESİSLERİNİN KURULMASI	3.1.B.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BUSKİ	10 YILLIK	
					KANALİZASYON ARITMA ALTYAPISININ OLUŞTURULMASI	3.1.B.B	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BUSKİ	5 YILLIK	
	HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ	3.2	DENİZ KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ	3.2.A	DENİZE DEŞARJ EDİLEN ATIK SULARIN ARITILMASI YÖNÜNDE TEŞVİKLERİN GELİŞTİRİLMESİ VE ÖLÜM ALANLARININ OLUŞTURULMASI	3.2.A.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BUSKİ	5 YILLIK	
			MADEN ALANLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ	3.2.B	MADEN BACALARININ HAVA KİRLİLİĞİNİ ÖNLEYECEK HAVA BORULARININ İYİLEŞTİRİLMESİ	3.2.B.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	5 YILLIK	
			SANAYİYE BAĞLI HAVA KİRLİLİĞİNİ ÖNLENMESİ	3.2.C	HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ İÇİN EYLEM PLANI OLUŞTURULMASI VE TEHLİKELİ ATIK STATÜSÜNDE OLAN SUNTA VE YAĞIN YAKIT OLARAK KULLANILMASININ ENGELLENMESİ	3.2.C.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ELEKTRİK KURUMU	10 YILLIK	
	TOPRAK KİRLİLİĞİNİ ÖNLENMESİ	3.3	KİMYASAL GÜBRE VE FAZLA GÜBRE KULLANIMININ BİLİNÇLENDİRİLMESİ GEREKMEKTEDİR.	3.3.A	STK VE KOOP İLE EĞİTİMLERİN ARTTIRILMASI VE ÇİFTÇİNİN BU KONUDA DESTEKLENMESİ	3.3.A.A	KOOPERARTİFLER TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI	5 YILLIK	
	TARIMSAL ÜRETİMİN KORUNMASI(4)	OVAYA DOĞRU YAYILMANIN ÖNLENMESİ	4.1	OVA KORUMA PLANLARININ OLUŞTURULMASI	4.1.A	PLANLI OLARAK YERSEÇİMİNİ OLUŞTURULMASI VE TARIM ALANLARINA ÖNCELİK VERİLMESİ	4.1.A.A	KOOPERARTİFLER TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI	5 YILLIK
	EKONOMİK AKTİVİTELERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİN ARTTIRILMASI(5)	SANAYİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİN SAĞLANMASI	5.1	SANAYİ-TEKNOLOJİ VE YEŞİL ÜRETİM İŞBİRLİĞİNİN SAĞLANMASI	5.1.A	ÇEVRE DOSTU TEKNOLOJİLERİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK AR-GE ÇALIŞMALARI VE ÜRETİMİNİN DESTEKLENMESİ	5.1.A.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SANAYİ BAKANLIĞI	10 YILLIK
						TARIM-SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN YAPILMASI	5.1.A.B	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SANAYİ BAKANLIĞI TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI	10 YILLIK
PLANLI GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI				5.1.B	PLANLI SANAYİ ALANLARININ (OSB, KSS, S.B. VE DİĞER PLANLI SANAYİ ALANLARI) TEKRAR DEĞERLENDİRİLEREK KAPASİTELERİNİN ETKİN KULLANIMININ SAĞLANMASI	5.1.B.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SANAYİ BAKANLIĞI	15 YILLIK	
SOSYAL ALTYAPI EKSİKLİĞİNİN GİDERİLMESİ(6)	DONATI İHTİYACININ GİDERİLMESİ	6.1	HİZMET DONATI STANDARTLARININ ARTTIRILMASI	6.1.A	SOSYAL DONATI ALANLARI STANDARTLARIN İYİLEŞTİRİLMESİ VE ERIŞİLEBİLİRLİK SAĞLANMASI	6.1.A.A	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	10 YILLIK	
ALTYAPI EKSİKLİĞİNİN GİDERİLMESİ(7)	ERİŞİLEBİLİĞİ ARTTIRMASI	7.1	YERLEŞMELER ARASINDAKİ EKONOMİK AKTİVİTENİN ARTTIRILMASI	7.1.A	DEMİRYOLU YÜK TAŞIMACILIĞININ YAPILMASI	7.1.A.A	GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖZEL ŞİRKETLER	10 YILLIK	

5.4.1.SEKTÖREL DAĞILIM VE PROJEKSİYON NÜFUS

Bursa'nın doğal nüfus artışından ve aktif çalışan nüfusa oranlarıyla yerleşmelerin projeksiyon hesabı yapılmıştır(Tablo 11).2030 yılında dağ ilçelerinde nüfus düşmekte,en fazla nüfus Bursa merkezde artmaktadır.



Şekil 3:Bursa 2012 sektörel dağılım



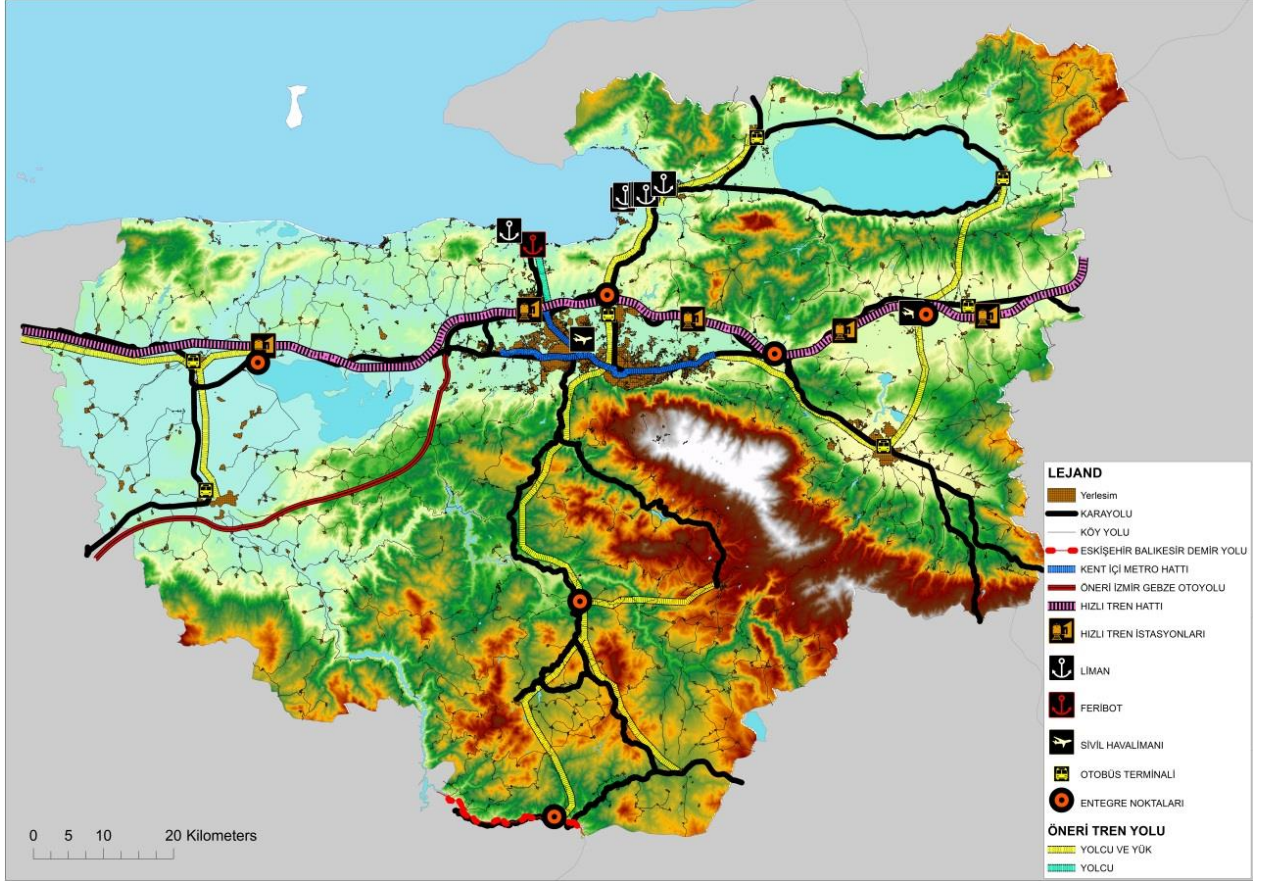
Şekil 2:Bursa 2030 sektörel dağılım

Tablo 11: Nüfus ve Sektörel Dağılım Projeksiyonu

	2012 NÜFUSU					PROJEKSİYON NÜFUS-2030					KESTİRİM				
	2012 TOPLAM NÜFUS	2012 ÇALIŞAN NÜFUS	2012 TARIM ÇALIŞANI	2012 SANAYİ ÇALIŞANI	2012 HİZMET ÇALIŞANI	2030 NÜFUS PROJEKSİYONU	2030 ÇALIŞAN NÜFUS	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	TOPLAM NÜFUSU	TOPLAM ÇALIŞAN NÜFUS	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER
Büyükorhan	11,969	4,189	3,530	94	566	11,778	4,122	3,473	92	557	13,493	4,722	3,973	92	657
Gemlik	101,257	35,440	14,410	6,936	14,094	113,951	39,883	16,216	7,805	15,861	113,951	39,883	16,216	7,805	15,861
Gürsu	64,144	22,450	9,250	5,247	7,954	86,385	30,235	12,457	7,066	10,712	86,385	30,235	12,457	7,066	10,712
Harmancık	7,352	2,573	2,020	165	387	6,775	2,371	1,862	152	357	6,775	2,371	1,862	152	357
İnegöl	229,812	80,434	37,981	22,892	19,554	285,701	99,995	47,218	28,459	24,309	285,672	99,985	47,218	28,459	24,309
İznik	43,425	15,199	11,762	695	2,742	45,072	15,775	12,208	721	2,846	45,072	15,775	12,208	721	2,846
Karacabey	79,757	27,915	18,273	3,417	6,222	89,876	31,457	20,591	3,850	7,012	89,867	31,453	20,591	3,850	7,012
Keles	13,876	4,857	4,246	138	472	12,734	4,457	3,897	127	433	14,077	4,927	4,200	127	600
Kestel	48,490	16,972	7,827	4,703	4,441	58,401	20,440	9,427	5,664	5,349	58,401	20,440	9,427	5,664	5,349
M.Kemalpaşa	99,994	34,998	23,389	4,063	7,546	106,641	37,324	24,944	4,333	8,047	106,641	37,324	24,944	4,333	8,047
Mudanya	75,344	26,370	16,067	2,793	7,508	81,127	28,394	17,301	3,007	8,084	82,308	28,808	17,301	3,007	8,500
Nilüfer	339,667	118,883	12,376	46,127	60,381	437,365	153,078	15,935	59,394	77,748	437,365	153,078	15,935	59,394	77,748
Orhaneli	22,470	7,865	6,074	720	1,070	22,431	7,851	6,063	719	1,069	25,664	8,982	7,063	719	1,200
Orhangazi	75,076	26,277	13,777	5,271	7,229	83,809	29,333	15,379	5,884	8,070	83,809	29,333	15,379	5,884	8,070
Osmangazi	792,219	277,277	28,864	107,583	140,829	947,954	331,784	34,539	128,732	168,513	947,954	331,784	34,539	128,732	168,513
Yenişehir	51,837	18,143	12,847	1,373	3,923	56,574	19,801	14,021	1,499	4,281	56,574	19,801	14,021	1,499	4,281
Yıldırım	631,482	221,019	23,008	85,755	112,255	783,421	274,197	28,544	106,389	139,265	783,421	274,197	28,544	106,389	139,265
BURSA	2,688,171	940,860	245,702	297,972	397,172	3,229,995	1,130,498	284,076	363,894	482,512	3,237,429	1,133,100	285,879	363,894	483,327

5.4.2.ÖNERİ ULAŞIM SİSTEMİ

Alternatif demiryolu güzergahı ve entegre noktaları önerilmiştir. Mudanya ve Bursa merkez arasında yolcu taşımacılığına yönelik metro hattı önerilmektedir.Dağ bölgesinde üç ilçesinde Orhaneli ilçesinde entegre olarak yolcu ve yük taşımacılığı önerilmektedir. Büyükorhan ilçesi Balıkesir ve Kütahya arasındaki gökçedağ istasyonu ile entegre olması planlanmaktadır. Toplamda önerilen demiryolu hattı;328km'dir.



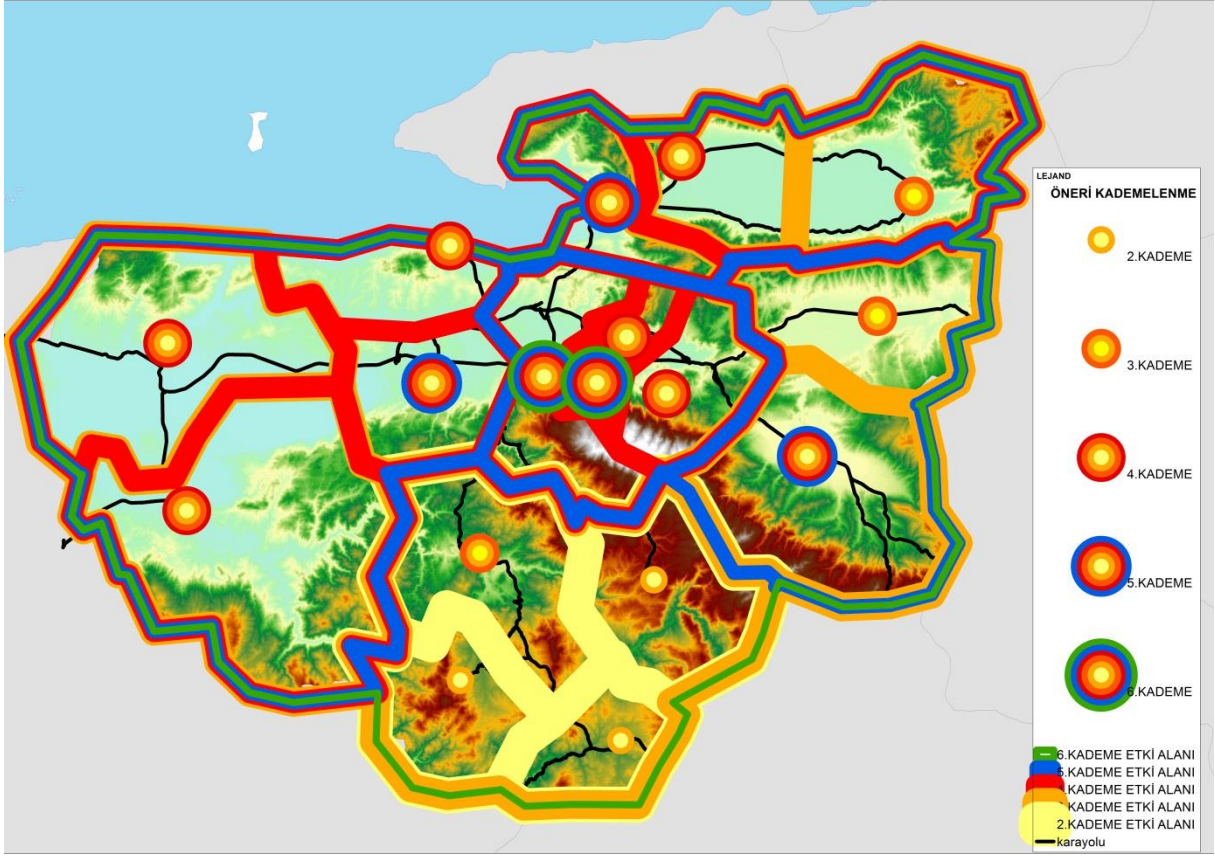
Harita 5:Öneri ulaşım sistemi

5.4.3.ÖNERİ KADEMELENME

Yerleşmede Bursa'nın batı yerleşmelerinden Mustafa Kemal Paşa 2030 projeksiyon nüfusu;106.000 kişidir. Yerleşme sosyo-ekonomik durumu ;tarımsal sanayinin iyileştirilmesi, çevresel kirliliğin önlenmesi ile ekonomik aktivitelerin gelişeceği ve İzmir-Gebze ulaşım yolu'nun geçmesi yerleşmenin kademesi yükselmektedir.

Ulaşım projeleri Nilüfer –Karacabey –Mustafakemalpaşa ilçelerinin 5. Kademe etki alanı genişleyecektir.

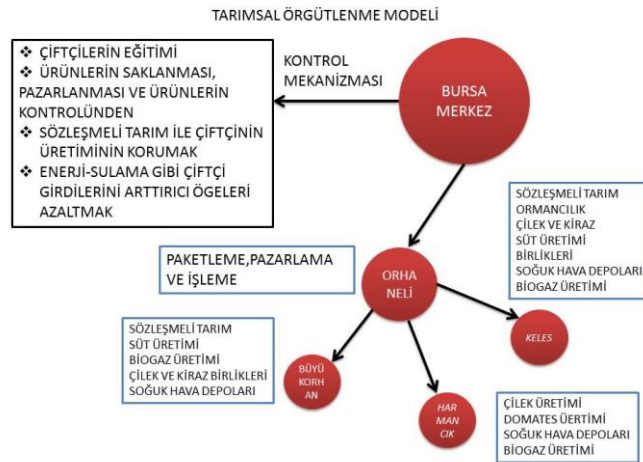
Dağ bölgesinde kademelenme sorunu ;nüfusa bağlı olarak düşmektedir. Bu yerleşmelerde nüfus artışının arttırma yönünde ekonomik stratejik politiklarla stabil hale getirilmiştir.



Harita 6: Öneri kademelenme ve etki alanı

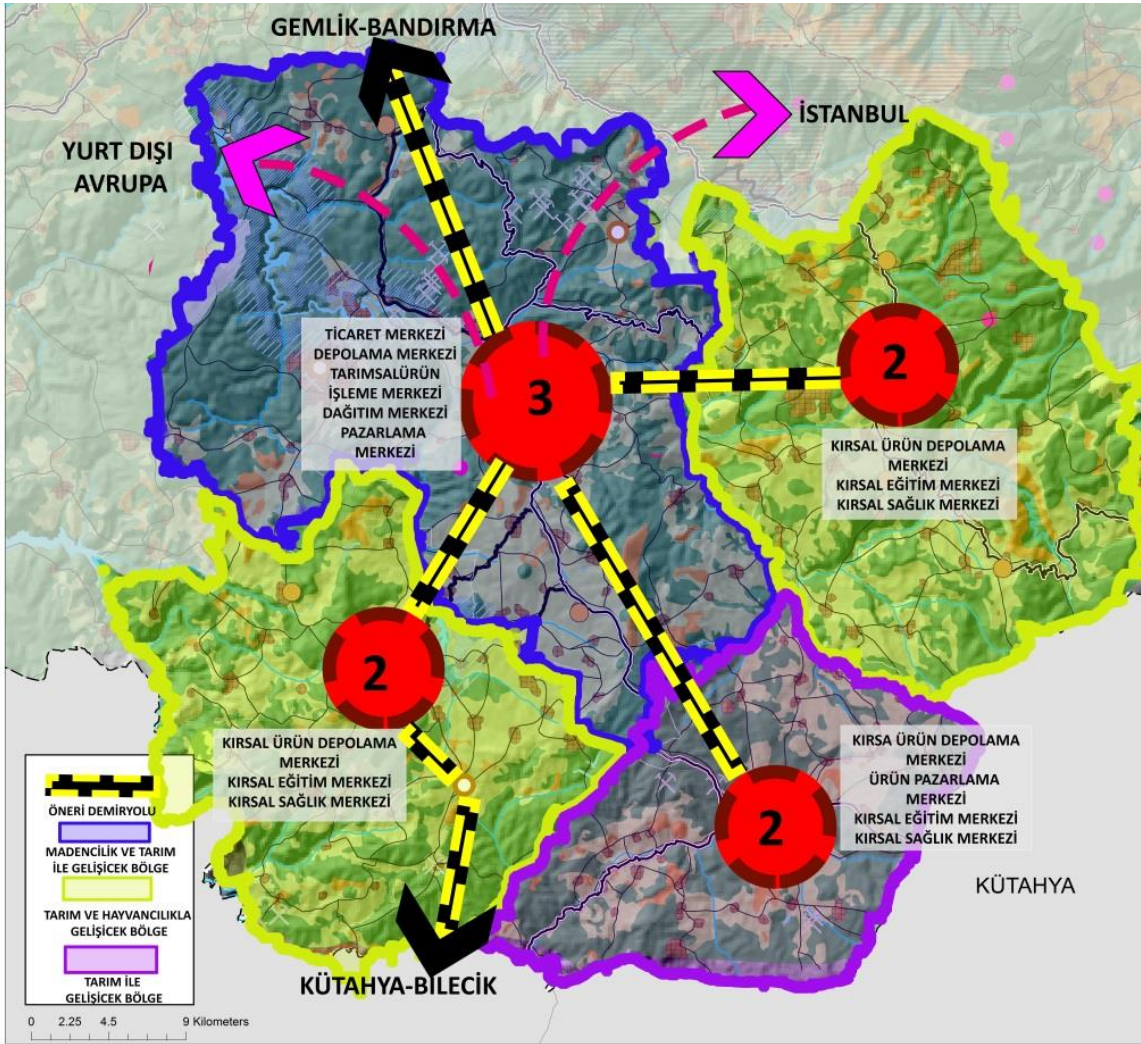
6.KADEMESİ DÜŞÜK YERLEŞMELERE YÖNELİK SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM YAKLAŞIMI-DAĞ BÖLGESİ

Dağ bölgesinin genel geçim kaynağı tarımdır. Dağ bölgesine tarımsal örgütlenme modeli oluşturulup katma değeri yüksek ürünlerin toplanması ve üretilmesi amacıyla model üretilmiştir.(Şekil 4)



Şekil 4:Dağ bölgesi Tarımsal örgütlenme

Harita 7'de dağ bölgesinin yaklaşımı şematize edilmiştir.



7.KAYNAKÇA

Bebka,2012, "İlçe Raporları", Erişim Tarihi:24.04.2015

<http://www.bursaeskisehirbilecik2023.com/rapor/ilce.html>

"Bursa Dağ İlçeleri Tarihi Ve Kültürel Miras Envanteri", Erişim Tarihi:26.04.2015

<http://www.olymposarastirmalari.com/>

Kalkınmada Öncelikli Yörelere Başkanlığı, 1982, "Türkiye'de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi: Ülke Yerleşme Merkezleri Sistemi",DPT

Bursa Batı Garajı Servis Koop,2015 "Dağ Bölgesi Sefer Sayıları"

Grup 1,2014 "Metropol Kıra Baskısı",Planlama 7,YTU

Grup D,2014 "Kırsal Yaşamın Sürdürülebilirliği",Planlama 7,YTU

Grup F,2014 "Yeni Planlama Yaklaşımları",Planlama 7,YTU

Yıkılmaz,R., 2011, "Sürdürülebilir Kalkınmanın Ölçülmesi Ve Türkiye İçin Yöntem Geliştirilmesi",Uzmanlık Tezi,DPT

Dpt, 1982, "Türkiye'de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi",Rapor